

Ara 5 lejt

szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassal-
utea) 16. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 „
Negyedévre 320 „
Egy hónapra 110 „

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések tarifa szerint
vétnek fel.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A kibontakozás kulcsa ismét Maniu kezében van

Presan ma délben megbízást kapott kormány- alakításra, de estére visszaadta a megbízatást a királynak

A liberális párt elnöke brüszköl utasította vissza Presan tábornok ajánlatát. A többi pártvezérek a legteljesebb támogatásukról biztosították a designált miniszterelnököt

Bucaresti-Bukarest, június 12. (Az Uj Kelet tudósítójától). A nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottságának legújabb számunkban közölt határozata, amely tudtul adta, hogy Maniu nem vállalja a miniszterelnöki megbízatást, bombaként hatott a polgárok életére és különösen a nemzeti-parasztpárt híveit érte meglepetésként.

Amint azt már tegnap jelentettük, Maniu a királynak Presan tábornokot, vagy a nemzeti-parasztpárt két vezetőjét (Vajda és Mihalache) egyidejűleg ajánlotta. II. Károly király úgy döntött, hogy először Presan tábornokot fogja kihallgatni. Mint Presan tábornok nem tartozik a fővárosban, hanem vidéki birtokán pihent, Bukarestben bizonyosra vették, hogy a válság megoldása még legalább két-három napig elhúzódik. Maniu azonban a késő esti órákban nyomában táviratilag intézkedett, hogy Presan tábornok sürgősen jöjjön a fővárosba. A CFR külön vonatot bocsátott a tábornok rendelkezésére, aki egy noha érkezését eredetileg csak hétköznapra várták, csütörtökön reggel már megérkezett a fővárosba. Presan tábornok a pályaudvarról egyenesen Maniu lakására hajtatott és délelőtt 11 óráig tárgyalta a nemzeti-paraszt-

párt elnökével. Amikor Presan tábornok elhagyta Maniu lakását, a reája várakozó hírlapíróknak kijelentette, hogy Károly király hazatérése óta többször volt designált miniszterelnöknek kombinálva, ő azonban nem tudta magát részanni arra, hogy ezt a megtisztelő megbízatást elfogadja, mert hátralevő éveit nyugodt pihenésben akarta eltölteni. Most azonban, hogy öfelsege bizalma újlag és nyomatékosan fordult feléje, azonkívül Maniu is nemcsak felkérte a királyi bizalom elfogadására, de meg is ígérték a tábornok teljes támogatását, elhatározta, hogy miniszterelnökké való designálását elfogadja.

Egyik újságíró a kérdéssel fordult Presan tábornokhoz, hogy vajjon a liberálisok is benne lesznek-e az új kormányban?

Igen, — válaszolt Presan tábornok, — azt akarom, hogy kormányom valóban nemzeti koncentrációs kormány legyen és abban helyet kapjon valamennyi pártnak a reprezentánsa.

Presan tábornok, akinek tiszteletére a királyi palota köré óriási tömeg gyűlt össze, a tömeg állandó éljenzése közepette ült autójába. A kora délutáni órákban a designált miniszterelnök megkezdte tanácskozásait a pártvezérekkel.

— Nem tagadhattam meg — mondtam — öfelsegetől a támogatásomat. A kormányzás első nehéz pereiben nem tagadhattam meg Prezantól sem támogatásomat, aki olyan nagy szolgálatokat tett az országnak. Elvben hozzájárultam ahhoz, hogy belépjen a koncentrációs kabinetbe. Bizonyos feltételeket támasztottam azonban, mindennek előtt a szeszitörvények olyan értelmű módosítását követeltem, ahogy azt a börtörvények és a szilvatermelők kérték. Azonkívül ahhoz is ragaszkodtam, hogy az új kormány proklamációjában jelentsen be a konstitúciós törvény előkészítését.

A néppárt is hajlandó támogatni Prezant

Fél hét órákor Averescu tábornoknál volt Prezant, aki kijelentette, hogy bar egy ő, mint a pártja elvi ellensége a koncentrációs kormányban, mégis a király iránti hűségéből és Prezant személye iránti tiszteletből nem tagadhatják meg a párt támogatását a koncentrációs kormánytól.

Ezzel Prezant tábornok körútja véget is ért. Szó volt még arról, hogy a késő

esti órákban Bratianu Gheorghet is felkeresi Prezant tábornok, e látogatás azonban még nem történt meg. Ha mégsem sikerülne Prezant tábornoknak megalakítani a kormányt, úgy előreláthatólag Mihalache fog megbízást kapni a királytól a kormány megalakítására.

PREZAN VISSZAADTA MEGBÍZATÁSÁT

Lapzártakor jelenti az Uj Kelet bukaresti munkatársa, hogy este fél 11 órákor Prezant tábornok felkereste Károly királyt, akivel közölte, hogy kormányalakítási tárgyalásai nem hozták meg az általa várt eredményt, mint-hogy nem tudta az összes pártok hozzájárulását biztosítani és ezért megbízatását visszaadta a királynak.

A parlamentáris szokásjog szerint, ezeketán ismét Maniunak kell megbízást kapnia a kormányalakításra, — mégpedig minden feltétel nélkül.

Károly semmisnek deklarálta válasát és királynévá proklamálta Elena hercegnőt

Bucaresti-Bukarest, június 12. A hivatalos lap, a „Monitorul Oficial” rendkívüli kiadásban jelent meg és első oldalán II. Károly királynak legfrissebb dekrétumát közölte. A királyi dekrétum kimondja, minthogy a nemzetgyűlés az 1926 január 4-iki aktust megsemmisítette, öfelsege a király feleségétől való elválását, amely a fenti dátum után történt meg, szintén semmisnek tekinti, Elena hercegnőt eszerint a felség cím illeti meg.

Ez a dekrétum tehát Elena hercegnőt királynéknak deklarálja és a királyi pár teljes kibékülésének első nyilvánosságára jutott dokumentuma.

Ugyanez a „Monitorul Oficial” közli azt a királyi dekrétumot, amely igen magas kitüntetést adományoz a politikai élet vezéralakjainak. Mária királynét és Maniu Gyulát a Ferdinánd-rend nagy láncával, Pop-Csicsót Vajdát és Mironescut pedig ugyancsak a Ferdinánd-rend nagykeresztjével tüntette ki a király.

Presan tábornok sorra látogatta a pártvezéreket

Delután három órákor indult el Presan tábornok autóján, hogy sorra látogassa az összes pártok vezereit. A tábornok autóját egy egész farka autó követte, amely az újságírók hadseregét vitte mindenütt a tábornok nyomában.

Delután három órákor Jorgát látogatta meg Prezant a professor Bonaparte-szállásán lakásán. Jorga kijelentette, hogy feltétel nélkül korlátlan támogatást nyújt a tábornoknak, amennyiben koncentrációs kormányt alakítanak.

Egy negyed négy órákor lakására látogatta meg Prezant tábornok, ahonnan háromnegyed négy órákor folytatta tovább útját és Maniu Gyulát kereste fel a Str. Clopotari Vechii lakásán.

Egy óráig tartózkodott Prezant Maniu lakásán. Amikor a tábornok eltávozott, látogatta a folyton nyomában lévő újságírók kérdései elől, akik ezután Maniu Gyulát rohanták meg kérdéseikkel. Maniu kijelentette, hogy pártja teljes támogatását ígérte meg a koncentrációs kormányban és nyomban össze fog ülni a párt vezérő bizottsága, hogy döntsön, kik vegyenek részt a nemzeti parasztpárt részéről Prezant kormányában.

egy tíz percig tartózkodott a tábornok a liberális párt vezérével, amikor látogatón idegesen hagyta el Bratianu lakását. Bratianu Vintila ezután magához kérte a zujásírókat és a következő nyilatkozatot tette:

— Prezant tábornok felszólított, hogy lépjek be a koncentrációs kormányba, mire én ezeket mondtam neki: „Elégé ismeretes ugy az én, valamint a liberális párt álláspontja. Pártom nincs hajszálkövára ahhoz, hogy fajt accomplajit elé állítsák, amikor a párt tekintélyére és tapasztalataira van szükség. Az a körülmény, hogy Jean Florescut, Bratianu Gheorghet, és Valjeanut már megkonzultálták ebben a kérdésben, felment attól, hogy akár én, akár a pártom volt csak választ is adjon. Én tényeket szoktam kreálni, nem pedig meghajolni a tények előtt”.

Alig hangozott el Bratianu Vintila harcos nyilatkozata, az újságírók már is tovább eredtek Prezant tábornok nyomába. Prezant a liberális párt elnökétől újra lakására sietett, ahonnan telefonon hívta fel Luput. Lupu elküzdte magát a tábornok elé, minthogy az Athene Pallaceban lakik, nem fogadhatja lakásán és hat órákor ő ment el a tábornok lakására.

Lupu feltételei Sugárzó arecal jött ki néhány pere mulva a tábornoktól és az egybesereglett újságíróknak derülten magyarázta:

Maniu visszalépeése, annyira meglepte a közvéleményt, hogy a nemzeti-parasztpárt vezetősége jónak látta a Rador távirati iroda útján a párt elnökének magatartásához az alábbi felvilágosításokat fűzni:

„A nemzeti-parasztpárt elnöke őszintén és mélyen hódol öfelsegének, Károly királynak és az új alkotmányos rendnek, amely nem az ő közreműködésével jött létre. Magától értetődik tehát, hogy azt a megbízatást, amelyet szerdán kapott öfelsegétől a kormány megalakítására, a nemzeti-parasztpárt elnöke, őszinte örömmel fogadja, mint egy magas és kiváltságos kitüntetés jelet.

Mégis Maniu ur kötelességének tartotta, hogy a magas megtiszteltetést két egyformán fontos szempontból elhárítsa magától.

Maniu ur minden megszakítás nélkül tíz esztendő óta vett részt a legizgalmasabb politikai harcban és köz-

Bratianu Vintila brüszköl utasította vissza Prezant kérését

Félöt órákor Prezant autójával Bratianu Vintila lakására hajtatott. Mint-

„KAJUT”. (Teljes kiadás)

Mária királyné hazaérkezett Bukarestbe

Károly király meleg fogadtatásban részesítette hazatérő édesanyját

A főváros lakossága, amely a királyné hazatérésében az uralkodóház tagjai közötti harmonia megszilárdítását látja, lelkes tüntetéssel fogadta Mária királynét

Bucuresti-Bukarest, június 12. Két nap óta lázas izgalommal várja egész Bukarest lakossága Mária királyné hazaérkezését, aki külföldön volt akkor, amikor fia hazatért és így még nem látta szemtől-szembe királyné proklamált elsőszülött fiát. Különösen azért várta a főváros nagy izgalommal a királyné hazatérését, mert ösztönösen érezték, hogy a királyné hazatérése helyreáll a harmonia az uralkodóház tagjai között.

Ilyen várakozások között futott be a királyi különvonat Bukarestbe Mária királynéval. A pályaudvar előtti nagy térést, ahol a királyi gárda vont kordont, beláthatatlan tömeg lepette el. Hét óra öt perckor udvari autók gördültek az állomás elé. Károly királlyal, Mihály trónörökösrel, Miklós herceggel és Erzsébet görög exkirálynéval. A király családjának tagjaival a pályaudvar szalonjába sietett, ahol ekkor már ott voltak az ideiglenes Mironescu-kormány összes tagjai, a kamara és a szenátus elnökei, a nemzeti-parasztpárt néhány markáns vezetője, az udvar polgári és katonai tisztviselői.

Károly király barátságosan fogott kezét a politikussal, majd néhány

percig rendkívül szívélyesen beszélgetett el Vajda volt belügyminiszterrel. A kis trónörökös apja balkezét fogta, rendkívül vidám hangulatban volt és ő is barátságosan rázott kezét a politikussal. Nehány perc múlva megérkeztek az állomásra Sărăteanu és Miron Christea volt régensek. Ezután a király egész kíséretével a Perronra vonult, ahová pontban 7 óra 20 perckor robogott be a királyné udvari vonata. Mária királyné frissen szállott ki szalonkocsijából és egyenesen a király felé haladt s hosszasan tartotta átölelve fiát, aki mélyen meghatva és elfogódottan viszonzta édesanyja ölelését. A pályaudvarra kivonult előkecségek és a pályaudvar előtti tömeg állandó üdvözlései közepette szálltak fel a király és az uralkodóház tagjai autókba és a cotroceni palotába hajtottak.

A tömeg lelkesedése nem ismert határt, háromszor is megrohamozták a kordont, míg végül is áttörték az udvari gárdisták erős sorfalát és folytonos huruzások közepette, rohanva igyekeztek az udvari autók után.

Mária királyné Tövistől az Orient-Expresszen utazott, míg Tövistől Bukarestig egy udvari különvonat hozta.

A királyné bécsi nyilatkozata

Bécs, június 12. A bécsi lapok munkatársainak sikerült nyilatkozatot szerezniük az osztrák fővárosban átutazó Mária román királynétól, aki kijelentette, hogy az egész királyi család Károly

király mellé állt. A királyné annak a reményének is kifejezést adott, hogy Helénát már közelebbről mint királynét fogja üdvözölhetni.

Szobtól Budapestig a királyné vonatán

Budapest, június 12. A Pesti Napló egyik munkatársa Szobtól a magyar határtól Budapestig kísérte a királyné vonatát. Az újságíró erről az utról a következőket írja lapjának:

A szobi határrendőrség teljes létszámmal várja az Orient expressz érkezését. Néhány perccel a vonat érkezése előtt már felsorakozik a rendőrlégénység és a rendőrkapitány osztogatja az utasításokat. Külön detektívet bíztak meg, aki Mária anyakirályné vonatát Budapestre kíséri. Háromnegyed tízenegy előtt egy perccel az Ipoly hídján felül feltűnik a robogó expressz egyre növekvő fényes szeme és Mária anyakirályné vonata átsuhan a magyar határon.

Mindössze hat hálókocsiból áll az Orient expressz. A második kocsi hat ablaka le van függönyözve. Leugrik a vonatvezető és jelenti az állomásfőnöknek, hogy ebben a második kocsiban utazik kíséretével Mária anyakirályné. A vonatvezető után egy civilruhás csehszlovák rendőrtiszt lép a magyar rendőrkapitány elé és németül jelenti, hogy ideig kísérte a csehszlovák német határtól Mária királynét s most a feleséges utas őrzését átadja a magyar rendőrségnek.

Mária királyné alszik. Salzburg után lepihent már és egész délután nem hagyta el hálófülkéjét. A nyolcas és a kilences számú fülszék az övé, egy kettős hálószék, amelyet Münchenből kezdve tartottak fenn számára. A vonaton tudom meg, hogy az anyakirályné délután 11 óra 10 perckor indult Münchenből, ahová autón ment Oberammergau-ból.

Csakhamar megjelenik a folyosón egy szürkeruhás ur, akinek bemutatkozom. Megmondja a nevét:

— Paul Dobrescu vagyok, a bukaresti rendőrség részéről.

A szürkeruhás bukaresti rendőrtiszt néhány udvarias szóval beszámol arról, hogy Mária királyné oberammergau-i tartózkodása rendkívül kellemes volt. A királyné elragadtatással gyönyörködött a passziójátékokban és így tovább, minden simán ment.

Most kinyílik az egyik hálófülszék ajtaja és megjelenik a folyosón a királyné egyik udvarhölgye, Irene Procopiu. Idős, ősz hölgy, akinek címe hivatalosan így hangzik: „Dame d'Honneur de la Majesté la Reine Marie de Rouma-

nie”. Az udvarhölgyön, leányán és a bukaresti rendőrfőnökön kívül Mária anyakirálynéval utazik szárnysegéde, E. Zwidének ezredes.

Mária királynénak nincs utlevele, hanem a magyar kormány részéről kiállított nyílt rendelettel utazik, amelyet ma állítottak ki Bécsben, az ottani magyar követségen. Amikor az Orient expressz berobogott a bécsi pályaudvarra, a magyar követség egyik tisztviselője átadta a parancsot, amely a következőképpen szól:

Nyílt rendelvény

A bécsi m. kir. követség felhívja az összes m. kir. hatóságokat, hogy Mária özvegy román királyné öfelségének, aki Magyarországon át Romániába utazik, szabad és akadálytalan közlekedést engedjenek, őt a fennálló törvényekkel és rendeletekkel összeegyeztethető mindenemű könnyítésben és szükség esetén teljes védelemben és támogatásban részesítsék.

Bécs, 1930 június 11.

Gróf Ambrózy Lajos

rendkívül követ és meghatalmazott miniszter.

Amíg az expressz Budapest felé robog, az anyakirályné környezetének egyik tagja, aki tudott táviratomról, szívesen közvetítette Mária anyakirályné üzenetét:

— Öfelsége már korán lefeküdt és egyáltalában nem mozdult ki fülszékéből. Bécsben nagy tömeg ostromolta meg a vonatot, jól esett neki ez az érdeklődés, bár nem szereti a feltűnést és nagyon örült Münchenben, hogy a pályaudvaron jóformán senki sem vette észre, hogy elutazik. Fülszékében ebédelt, vacsorára jóformán csak gyümölcsöt evett és mingyárt tovább aludt, hiszen hajnalban négy óra előtt a román határra ér az expressz s ott valószínűleg nagy tömeg fogja várni Öfelségét. Akkorára talán ki is alussza magát.

Informátorom közölte még, hogy az anyakirályné nagyon örül a romániai eseményeknek.

— Azt mondja Öfelsége, hogy Károly király eddigi hibája lett most legnagyobb erénye. Ez a hiba a multban talán tulzott demokratikus hajlandóságban nyilvánult meg, de épp ennek köszönheti országában nagy népszerűse-

gét. Mária királyné kijelentette, hogy Károly királyt az évekig tartó családi viszály ellenére is anyai szívével szereti és nagyrabecsüli. Erélyes embernek tartja, aki népe javát akarja. Az új király terveit nem ismeri és nem is tudott hazatérési szándékáról.

Megkérdeztem informátoromat, vajjon mit gondol az anyakirályné, ki fog-e békülni Károly Heléna hercegnővel. Ez szerinte egyelőre bizonytalan. Fiával való személyes találkozás során sok minden tisztázódni fog.

— Mária királyné öfelségének — mondták végül az anyakirályné környezetében — az a véleménye, hogy II. Károly öfelsége hasznára fog válni az országának. A király teljesen megkomolyodott és a régi ügyeknek örökre vége.

A kíséret is visszatért a hálófülszékbe. Az expressz gyors tempóban száguld Budapest felé. Amikor megérkezünk a Keleti pályaudvarra, nagy tömeg várja az anyakirályné vonatát. Mindenki látni akarja Mária királynét.

Alfonz spanyol király három hétre Angliába távozik

London, június 12. Alfonz spanyol király június huszadikán három heti tartózkodásra Angliába érkezik. A spanyol minisztertanács tegnap hosszantartó ülésben foglalkozott a király külföldi utjának előkészítésével.

FIGYELEM!

Megérkezett a Dréher Hagenmacher

Korona-sör ala Pilsen

Naponta friss csapolás a

„FLORIDA”-kertben

természetesen hiába. Amikor megáll az expressz a Nyugati pályaudvaron, a kiteruhás, magas ur siet a királyné hálókocsija felé: Grigorcea budapesti román követ, aki a követség két tisztviselőjével együtt fölmege a kocsi lépcsőjén. Ő is üdvözölni akarja Mária királynét, de a kettős hálókocsi ajtaját nem nyílik fel. Az anyakirályné mélyen alszik és nem is tudja, hogy Budapestre áll a vonat.

Zwidének ezredes kilép fülszékéből és ő fogadja a román követet. Elbeszélget vele egy negyedórát. Közben kettőfelé választják az expresszt. Egyik része fél egy után pár perccel elindul a román határ felé, hogy hazavigye fiához, a királyhoz az anyát...

A csorbai kisantant-konferencián a gazdasági kisantant alapjait fogják lerakni

Prága, június 12. A kisantant csorbai konferenciáját meg fogják tartani. Ezt megelőzőleg diplomáciai jegyzék-váltás folyt Lengyelországgal a kisantant egyes államai részéről Briand páneurópai tervezetéről. A kisantant konferencia a páneurópai tervezet letárgyalásán kívül állást fog foglalni a kisantant gazdasági együttmű-

ködése felől és igyekeznek megvetni a gazdasági kisantant alapjait. Szóba fog kerülni a párisi és hágai egyezmények ügye s arra fognak törekedni, hogy az egyezmények végrehajtása során közös eljárásban állapodjanak meg. A konferencia ezeken kívül tárgyalja még az aktuális politikai és gazdasági kérdéseket is.

Mit kérnek a tőzsdék áru- és gabonaügynökei

A brailai konferencia határozatai

Braila, június 12. A hivatalos áru- és gabonaügynökök Brailában konferenciát tartottak, amelyen megbeszéltek az áru- és gabonátőzsdékkel kapcsolatos kérdéseket. A konferencián részt vettek a szervezés alatt álló erdélyi és bánáti tőzsdék képviselői is, valamint a kereskedelemügyi és pénzügyminisztérium kiküldöttei.

A konferencia az alábbi határozati javaslatot fogadta el:

— A hivatalos áru- és gabonaügynökök érdekképviselete kéri a kormányt, hogy mindazokban a kérdésekben és törvények megalkotásánál hallgassák meg a nyílt kérdések az áru- és gabonátőzsdével kapcsolatosak.

— A kereskedelemügyi minisztérium illetőleg a pénzügyminisztérium sürgősen adják ki az új tőzsdék felállításáról szóló törvény végrehajtási utasítását, hogy a csatolt területek tőzsdéi megkezdhesék végre működésüket.

— A külföldi árutőzsdék hivatalos árjegyzéseit azonnal továbbítsa a posta.

— Minden tőzsdénél legyen egy bizottság, amely pontosan felülvizsgálja a hivatalos jegyzéseket.

— Változtassák meg a hivatalos Áru-ügynökök elnevezését és az ügynököket nevezessék a jövőben Árukuriróknak.

— A gabonaforgalom számára minden tőzsdénél külön, az árutőzsdétől

független helyiséget adjanak, esetleg emeljenek erre a célra külön épületeket.

— Minden árutőzsde mellé állítsanak fel egy áruanalizáló hivatalt.

A brailai határozatokat memorandumba foglalva eljuttatják az illetékes minisztériumokhoz.

— Julius utolsó napján indul kanadai útjára az R. 100 léghajó. Londonból jelentik: A londoni és az ottawai kormányok között megegyezés jött létre, melynek értelmében az R. 100 léghajó kanadai útját július utolsó napjaira, a kanadai parlamenti választások utáni időpontra halasztják el.

— Tartalékosok lázadása több francia garnizonban. Hagából jelentik: A Nieuwe Rotterdamische Courant közlése szerint több francia garnizonban a tartalékosok fellázadoztak és az engedelmességet megtagadták. A zendülést kommunisták művének kell tekinteni.

— Curtius beszédét mond az amerikai rádióhallgatóknak. Washingtonból jelentik: Június huszonegyedikén egyik rádióállomás átveszi Berlinből Curtius német birodalmi külügyminiszter beszédét s közvetíti az amerikai rádióhallgatóknak. A külügyminisztert Shakett amerikai nagykövet konferálja be.

(Uj-Kolozsvár Kelet tudósítója romantikus és most bontakozta Ennek a szenzációs izgalmas részlet Uj Kelet hasábján azonban, amelyre katarsa gyűjtötték annak a regizött herceg rep királyné proklam

Károly királyon hosszú el. A január 4-iki kái személyiség rályt külföldi t teljes siker csa Precup ezredes náta, akik B a herceg vissza és munkájukat járulásával in akciójában egy tette, amelyne ezredes, Nicolai sanu, a bukar igazgatója vol

Négy hóna Párisba utazo herceggel bará miniszter a he nak a katonai nek névsorát, szítésében szá rály aprobálta Manoilescu

ahol állandó barátaival. Otetelesanu Manoilescu é tőkben készi

Manoilescu közölte a he nyának terv terv is, hog megtenni az a felmerülh ejtsék ezt a terv, amel te csodálato dalra vinni. A hazatér nek érdeme nek tudható

Az előre — amely a totta meg hatáskörét 23-án Koloz szítse a he hogy precí

A román király-regény izgalmas fejezetei

II. Károly király hazatérésének romantikus regénye

A bukaresti négy „összesküvő” a király tudtával és beleegyezésével aprólékos részletességgel készítette el a hazatérés tervét. Maniu pontosan informálva volt a terv összes részleteiről

(Uj-Kolozsvár, június 12. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A király-regény romantikus és drámai részletei csak most bontakoztak ki teljes egészükben. Ennek a szenzációs regénynek nem egy izgalmas részletét közöltük eddig is az Uj Kelet hasábjain. Az alábbi részletek azonban, amelyeket a Dimineata munkatársa gyűjtött össze, teljes képét adják annak a regénynek, amely a számított herceg repülőútjával kezdődött és királlyá proklamálásával ért véget.

zésének dátumát, megnyerte az ügy számára Dahinten ezredet, a második repülőezred parancsnokát.

A király hazatérésének előkészületeibe ekkor belekapcsolódott Seletski, a Skoda-üzem bukaresti igazgatója, aki egyik meghitt barátja volt Precup ezredesnek.

Arra az eshetőségre felkészülve, ha a herceg kénytelen lenne megváltoztatni eredeti utirányát, Seletski egy „Avia” repülőgépet bocsátott a herceg rendelkezésére, amely Prágában várta.

Foglalkoztak azzal a lehetőséggel is, hogy a herceg kénytelen lesz leszállni Magyarországra területén. Ezért Budapestre küldték egyik bizalmi emberüket: Fericeanut, a pénzügyminisztérium egyik magasrangú tisztviselőjét, aki szombatig tartózkodott a magyar fővárosban.

Miután a legapróbb részletekig mindent előkészítettek, Manioilescu elhagyta Párisot. Hazatértében kiszállt Budapestre, ahol gazdasági előadást tartott, hogy ezzel elterelje a hatóságok figyelmét egyéb tevékenységéről.

„Átutazom Kolozsváron az egész családdal”

A megállapodás értelmében a herceg megérkezését egy konvencionális szövegű táviratban kellett hogy közöljék a bizalmi emberekkel. A sürgöny terve zete így hangzik:

„Június 6-án 1 vagy 2 óraker egész családommal együtt átutazom Kolozsváron.

Margareta”

Az „egész család” a kolozsvári repülő

gépére, amely Prágában várta.

Foglalkoztak azzal a lehetőséggel is, hogy a herceg kénytelen lesz leszállni Magyarországra területén. Ezért Budapestre küldték egyik bizalmi emberüket: Fericeanut, a pénzügyminisztérium egyik magasrangú tisztviselőjét, aki szombatig tartózkodott a magyar fővárosban.

Miután a legapróbb részletekig mindent előkészítettek, Manioilescu elhagyta Párisot. Hazatértében kiszállt Budapestre, ahol gazdasági előadást tartott, hogy ezzel elterelje a hatóságok figyelmét egyéb tevékenységéről.

„Átutazom Kolozsváron az egész családdal”

A megállapodás értelmében a herceg megérkezését egy konvencionális szövegű táviratban kellett hogy közöljék a bizalmi emberekkel. A sürgöny terve zete így hangzik:

„Június 6-án 1 vagy 2 óraker egész családommal együtt átutazom Kolozsváron.

Margareta”

Az „egész család” a kolozsvári repülő

gépére, amely Prágában várta.

Foglalkoztak azzal a lehetőséggel is, hogy a herceg kénytelen lesz leszállni Magyarországra területén. Ezért Budapestre küldték egyik bizalmi emberüket: Fericeanut, a pénzügyminisztérium egyik magasrangú tisztviselőjét, aki szombatig tartózkodott a magyar fővárosban.

Miután a legapróbb részletekig mindent előkészítettek, Manioilescu elhagyta Párisot. Hazatértében kiszállt Budapestre, ahol gazdasági előadást tartott, hogy ezzel elterelje a hatóságok figyelmét egyéb tevékenységéről.

„Átutazom Kolozsváron az egész családdal”

A megállapodás értelmében a herceg megérkezését egy konvencionális szövegű táviratban kellett hogy közöljék a bizalmi emberekkel. A sürgöny terve zete így hangzik:

„Június 6-án 1 vagy 2 óraker egész családommal együtt átutazom Kolozsváron.

Margareta”

Az „egész család” a kolozsvári repülő

gépére, amely Prágában várta.

A herceg utrakelésének órája egyre gyorsabb tempóban közeledik. A király-regény egyik döntő jelentőségű fejezete rohamléptekben halad a befejezéshez.

A katonatiszt nyomban érintkezésbe lép a herceggel. Beszámol előtte az előkészületek állásáról és az országban uralkodó kedvező hangulatról. Az ezredes biztosítja a herceget, hogy a jól kidolgozott terv tökéletes megvalósítását semmilyen akadály nem fogja keresztelni.

A herceg készen áll

A hercegen mély megindulás veszi erőt, mialatt a katonatiszt referál és rövid gondolkodás után határozott hangon kijelenti, hogy készen áll az indulásra.

Fenség, — mondotta erre Precup ezredes — két napig hallgasson szavaimra, azután egy egész életen keresztül én fogok Fenségedre hallgatni.

A herceg könnyekig megindulva szoritotta meg a katonatiszt kezét.

Precup ezredes egy teljes hétig Coesmesben maradt. Minden nap beutazott Párisba, ahol a másodrendű ügyeket, az utazáshoz szükséges kellékeket rendezte el.

Az események tovább rohannak... A herceg utlevelét Tataranu ezredes, a párisi katonai attasé sofförjének nevére állítják ki...

A sofför neve bevonul a történelembe

... Eugen Nicolau sofför neve pedig

bevonul a román történelem lapjaira...

A technikai előkészületekkel egyidejűleg lázas tárgyalások folytak a kastélyban, amelyeken Tataranu ezredes is résztvett.

Véglegesen elhatározták az utirányt... A herceg Párisban ül autóra, innen Münchenbe hajt, Münchenben felszáll a „Farman” gépre, Kolozsváron rövid időre leszáll és azután egyenesen Bukarestbe repül...

Pesten, Kolozsváron és Bukarestben várják az utasításokat

Már csak az utolsó lépéseket teszik meg. Minden alegprecízebben meg van szervezve. Pesten Fericeanu, Kolozsváron Dahinten ezredes várja az utasításokat, Bukarestben pedig Nicoara őrnagy áll készenlétben, aki állandó kontaktusban volt az eseményekkel és aki a megállapított sifré szerint benyolította le a bizalmiférfiak közötti sürgöny és levelváltást.

Június 2-án Tataranu ezredes, katonai attasé, elhagyja Párisot. Strassburg-

ban repülőgépre ül és Bukarestben száll le azzal a megbízatással, hogy befejezze az előkészületeket, a hadsereg megnyerését és a cotroceniú leszállás biztosítását illetőleg.

Az utolsó program

A terv ez volt: a herceg június 6-án délután 5 és 6 óra között száll le a cot-

roceniú fensikra a hadesapatok közé. A herceg megérkezésének előestéjén a II. és IX. vadászrezd és a VI. gyalogrezd parancsnokok tudomására hozzák a küszöbön lévő nagy eseményt.

A király-regény szédületes iramban pereg...

A király uniformisával az országhatáron keresztül

Precup ezredes június 3-án elhagyja Bellemest és vonaton Strassburgba utazik. Kofferjében magával hozza a herceg repülő-tábornoki uniformisát az összes kitüntetésekkel. Strassburgban egy Budapest felé induló amerikai repülőgép 400 dollárért felveszi utasai közé. Ez lényegesen megkönnyíti útját, Budapestről Kolozsvárig vonaton teszi meg az utat.

Az uniformis nem gördit utja elé semmilyen akadályt. A vámonnál azt mondja, hogy saját uniformisa. A német határnál ugyan hosszabb és gyanakodó pillantást vet a vámos a király uniformisára és a katonatisztre, de az összes határoknál simán megy minden.

Június 6-án reggel 10 óraker Precup ezredes táviratot kap Münchenből Buiu Dumitrescutól, a herceg titkártól, amelyből kitűnik, hogy szerencsésen megérkeztek a bajor fővárosba. A sürgöny a következő szöveget tartalmazza:

„Egészséges vagyok. Gica”

A megállapított terv szerint a Pharmann gép délután egy és két óra között száll le a szamosfalvi repülőtéren. Egy „Potez” márkájú repülőgépen Christescu kapitány a határtól Kolozsvárig kíséri a herceg gépét.

Ezalatt Gatoski és Puiu Dumitrescu kíséretében „Minerva” autóján a herceg elhagyta a kastélyt. A kocsi maga a herceg vezette. Hatalmas vihar tombolt, amikor Károly herceg bucsut vett a coesmesi kastélytól. Mielőtt kocsiára ült, szakadó esőben körülsétálta a kastélyt, bucsuzólul leszakított egy virágot, a zsebébe tette, azután autóján Münchenbe hajtattott.

A többi már ismeretes. A repülőgép Münchenből két kényszerleszállással Kolozsvárra hozta a herceget, ahol új gépre szállt és Bukarestbe repült.

Az utolsó napján indulunk az R. 100 léghajó. Londonból a között megegyezés jött létre értelmében az R. 100 léghajó új utját július utolsó napjain adai parlamentari választások időpontra halasztják el.

YELEM

Dréher Haggemacher

ona-sör

a Pilsen

Monta frise csapolás a RIDA - kortban

hiába. Amikor megállt a nyugati pályaudvaron, magas ur siet a király felé: Grigorcea budapesti, aki a követség két tisztgyűjtő főlmege a kocsit üdvözölni akarja. Maniu a kettős halálútké ajtárel. Az anyakirályné melyn is tudja, hogy Budapestezredes kilép fülkéjéből, román követet. Elbeszélgyedőrá. Közben kétfalaz expresszt. Egyik részeár percel elindul a román, hogy hazavigye fiahoz, z anyát...

irály távozik

rály jelenlétében a koronülést, amelyen az uralkösszes ügyekről jelent

június 20-tól kezdveát lesz távol az országt

onferencián apjait fogják

ól és igyekszik megvetésikantant alapjait. Sárli a párisi és hágai egyes s arra fognak törekegyezmények végrehajtásjár eljárásban állapotonferencia ezeken kívülg az aktuális politikakérdéseket is.

őzsdék gynökei

ározzatai

helyiséget adjanak, eszéerre a célra külön épületeen árutözsdé mellé állítsanacsalizáló hivatalt.

hol állandó tanácskozásokat folytatott barátaival. Ezeket a megbeszéléseket Oteleseanu lakásán tartották meg. Manioilescu és társai a legnagyobb titokban készítették elő az eseményeket.

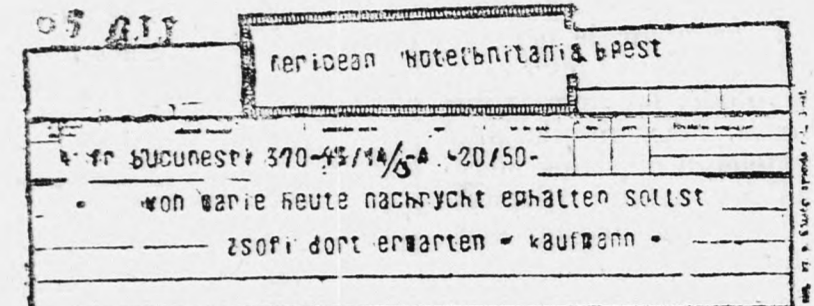
Előbb vasutón akart hazatérni Károly herceg

Manioilescu újra Párisba utazott, ahol közölte a herceggel a hazatérés utirányának tervét. Eleinte felmerült az a terv is, hogy a herceg vasutón fogja megtenni az utat, számolván azonban a felmerülhető akadályokkal, el kellett ejtsék ezt a tervet. Így született meg az a terv, amelyet teljes egészében és szinte csodálatos precízitással sikerült diadalra vinni.

A hazatérés technikai megszervezésének érdeme kizárólag Precup ezredesnek tudható be.

Dahinten ezredes és a Skoda-művek igazgatója szerepet vállaltak

Az előre kidolgozott terv értelmében — amely aprólékos részletekig állapította meg mindenkinek a szerepét és hatáskörét — Precup ezredes május 23-án Kolozsvárra érkezett, hogy előkészítse a herceg leszállását. Itt anélkül, hogy precízította volna a herceg érke-

Nicoara őrnagynak a Budapestben tartózkodó Fericeanuhoz intézett távirata. Tartalma a következő: „Máriától ma hírt kaptam. Sofiától várjád, Kauffmann”. (Mária: a herceg, Sofia: Precup ezredes, Kauffmann: Nicoara őrnagy.)

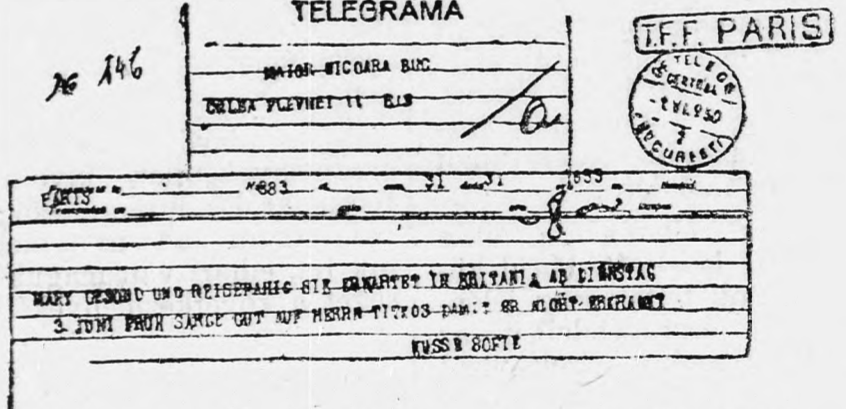
Károly király hazatérését hosszú, nagyon hosszú előkészületek előzték meg. A január 4-iki aktus óta számos politikai személyiség kereste fel Károly királyt külföldi tartózkodási helyén, de a teljes siker csak Manioilescu és Victor Precup ezredes kezdeményezését koronázta, akik Bukarestben láttak hozzá a herceg visszatérésének előkészítéséhez és munkájukat a leendő király hozzájárulásával indították be. Manioilescu akciójában egy szűkkörű csoport segítette, amelynek tagjai Victor Precup ezredes, Nicoara őrnagy és E. Oteleseanu, a bukaresti meteorológiai intézet igazgatója voltak.

A leendő király aprobálja a tervet

Négy hónappal ezelőtt Manioilescu Párisba utazott, ahol közölte Károly herceggel barátainak szándékát. A volt miniszter a herceg elé terjesztette azoknak a katonai és polgári személyiségeknek névsorát, akikre a hazatérés előkészítésében számíthatnak és a leendő király aprobálta a tervet.

Manioilescu visszatért az országba,

Az „egész család” a kolozsvári repülő

Precup ezredes sürgönye, amelyet június 1-én Párisból menesztett Nicoara őrnagynak Bukarestbe. A sürgöny értelme: A herceg készen áll az utra. Jól őrizze a titkot (Titkos), nehogy kiszivárogojon.

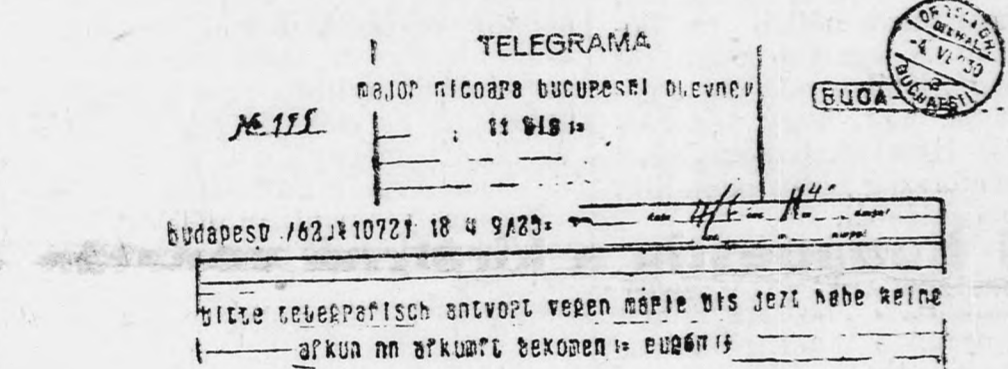
gárdára vonatkozik, amely, a terv szerint, kíséрни fogja a herceg repülőgépét.

Sikerül kijátszani a kémet

Precup ezredes, miután precízen előkészítette a kolozsvári leszállás részleteit, szabályszerű szabadságot kért és Párisba utazott. Az ezredes csak nagy óvatosságának köszönhette, hogy sikerült megmenekülnie Radoiu volt bécsi konzul, liberális kém elől, úgy hogy Radoiu mit sem tudott a készülődésekről.

Az események ezután gyors iramban kergették egymást...

Az ezredes délelőtt 11 óraker megérkezik Meauxba. Itt autóra ül és azzal folytatja útját Párisig. Egy percel sem veszteget, Nyomban megérkezése után a „Claridge”-szállodába hajt és a herceg holléte felől érdeklődik. Azt a választ kapja, hogy a herceg jelenleg Ornéban tartózkodik. Ebből világosan megérti, hogy „Coemes” kastélyában várakozik rá Románia leendő királyja. Ujra kocsira ül és Chartres felé hajt. Itt utat változtat Bellesmes irányába, ahová este fél kilenkor érkezik meg.

Fericeanu távirata, amelyet június 4-én Budapestről menesztett Nicoara őrnagynak: „Sürgönyileg közöld, mi van Máriával. Mindeddig nem kaptam hírt. Eugen”.

bevonul a román történelem lapjaira...

Pesten, Kolozsváron és Bukarestben várják az utasításokat

Már csak az utolsó lépéseket teszik meg. Minden alegprecízebben meg van szervezve. Pesten Fericeanu, Kolozsváron Dahinten ezredes várja az utasításokat, Bukarestben pedig Nicoara őrnagy áll készenlétben, aki állandó kontaktusban volt az eseményekkel és aki a megállapított sifré szerint benyolította le a bizalmiférfiak közötti sürgöny és levelváltást.

Június 2-án Tataranu ezredes, katonai attasé, elhagyja Párisot. Strassburg-

ban repülőgépre ül és Bukarestben száll le azzal a megbízatással, hogy befejezze az előkészületeket, a hadsereg megnyerését és a cotroceniú leszállás biztosítását illetőleg.

Az utolsó program

A terv ez volt: a herceg június 6-án délután 5 és 6 óra között száll le a cot-

roceniú fensikra a hadesapatok közé. A herceg megérkezésének előestéjén a II. és IX. vadászrezd és a VI. gyalogrezd parancsnokok tudomására hozzák a küszöbön lévő nagy eseményt.

A király-regény szédületes iramban pereg...

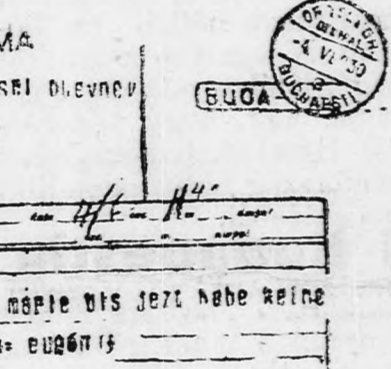
A király uniformisával az országhatáron keresztül

Precup ezredes június 3-án elhagyja Bellemest és vonaton Strassburgba utazik. Kofferjében magával hozza a herceg repülő-tábornoki uniformisát az összes kitüntetésekkel. Strassburgban egy Budapest felé induló amerikai repülőgép 400 dollárért felveszi utasai közé. Ez lényegesen megkönnyíti útját, Budapestről Kolozsvárig vonaton teszi meg az utat.

Az uniformis nem gördit utja elé semmilyen akadályt. A vámonnál azt mondja, hogy saját uniformisa. A német határnál ugyan hosszabb és gyanakodó pillantást vet a vámos a király uniformisára és a katonatisztre, de az összes határoknál simán megy minden.

Június 6-án reggel 10 óraker Precup ezredes táviratot kap Münchenből Buiu Dumitrescutól, a herceg titkártól, amelyből kitűnik, hogy szerencsésen megérkeztek a bajor fővárosba. A sürgöny a következő szöveget tartalmazza:

„Egészséges vagyok. Gica”

Fericeanu távirata, amelyet június 4-én Budapestről menesztett Nicoara őrnagynak: „Sürgönyileg közöld, mi van Máriával. Mindeddig nem kaptam hírt. Eugen”.

bevonul a román történelem lapjaira...

Pesten, Kolozsváron és Bukarestben várják az utasításokat

Már csak az utolsó lépéseket teszik meg. Minden alegprecízebben meg van szervezve. Pesten Fericeanu, Kolozsváron Dahinten ezredes várja az utasításokat, Bukarestben pedig Nicoara őrnagy áll készenlétben, aki állandó kontaktusban volt az eseményekkel és aki a megállapított sifré szerint benyolította le a bizalmiférfiak közötti sürgöny és levelváltást.

Június 2-án Tataranu ezredes, katonai attasé, elhagyja Párisot. Strassburg-

ban repülőgépre ül és Bukarestben száll le azzal a megbízatással, hogy befejezze az előkészületeket, a hadsereg megnyerését és a cotroceniú leszállás biztosítását illetőleg.

Az utolsó program

A terv ez volt: a herceg június 6-án délután 5 és 6 óra között száll le a cot-

roceniú fensikra a hadesapatok közé. A herceg megérkezésének előestéjén a II. és IX. vadászrezd és a VI. gyalogrezd parancsnokok tudomására hozzák a küszöbön lévő nagy eseményt.

A király-regény szédületes iramban pereg...

A király uniformisával az országhatáron keresztül

Precup ezredes június 3-án elhagyja Bellemest és vonaton Strassburgba utazik. Kofferjében magával hozza a herceg repülő-tábornoki uniformisát az összes kitüntetésekkel. Strassburgban egy Budapest felé induló amerikai repülőgép 400 dollárért felveszi utasai közé. Ez lényegesen megkönnyíti útját, Budapestről Kolozsvárig vonaton teszi meg az utat.

Az uniformis nem gördit utja elé semmilyen akadályt. A vámonnál azt mondja, hogy saját uniformisa. A német határnál ugyan hosszabb és gyanakodó pillantást vet a vámos a király uniformisára és a katonatisztre, de az összes határoknál simán megy minden.

Június 6-án reggel 10 óraker Precup ezredes táviratot kap Münchenből Buiu Dumitrescutól, a herceg titkártól, amelyből kitűnik, hogy szerencsésen megérkeztek a bajor fővárosba. A sürgöny a következő szöveget tartalmazza:

„Egészséges vagyok. Gica”

Csak a zsidó kolonizáció mentheti meg a palesztinai arabokat a végső pusztulástól

Az arab paraszt csak a zsidó kolóniák közelében él emberi életet, a kolóniáktól távolabb első falvakon ma is állati sorsban él

Cluj-Kolozsvár, június 12. A palesztinai augusztusi események megvizsgálására kiküldött Shaw-bizottság jelentése megjelenése óta arab és zsidó körökben, valamint a világsajtóban is állandóan vitatott probléma, vajjon a zsidó kolonizáció előnyére válik-e az ország arab lakosságának vagy azt gazdasági létalapjától megfosztva, földjé-
k elhagyására kényszeríti. Az arabok, az arab effendik és a Zsidó Nemzet Otthon felépítésének ellenzői, állandóan azt hangoztatják és azzal agítanak a zsidó kolonizáció ellen, hogy zsidók földvásárlása és kolonizálása Palesztinában az arab fellahot elűzi a földjéről és azt proletarizálja. Ezt a tézist a Shaw-bizottság is akceptálta és a bizottság kiindulva javasolta az angol kormánynak, hogy szorítsa meg a zsidó földvásárlást. Az angol kormány tudatáért e jelentés alapján Sir John Peel Simpsont küldte ki Palesztinába, hogy tanulmányozza a földvásárlással kapcsolatban a fellahok és általában az arab lakosság helyzetét.

A zsidó kolonizáció emelte a fellahok kulturális helyzetét

Ezzel összefüggésben nem lesz érdek-
len, ha ezt a kérdést egy zsidó kolonizáció megállapításai nyomán is megvizsgáljuk. A Mis'char Wötaaszia palesztinai társaság, a kiadásában megjelenő Palestine and Near East Economic Magazine folyóiratnak egy külön számban M. Smilansky petachtikvai kolonizációs tanulmányát publikálja, amely a zsidó kolonizációval szembe fordított kérdéssel foglalkozik. Smilansky a zsidó kolonizáció előnyös példával és összehasonlítással szólja, hogy a zsidó telepítés mennyire emelte a fellah életszínvonalát és milyen előnyös változásokat idézett elő az arab falu gazdasági és egészségügyi helyzetében.

Az arab falvak nyomorúsága

A zsidó kolóniáktól távolfekvő arab falvak a legsötétebb középkorra emlékeztető primitív életberendezésűek, házaik apró agyagkunyhók, ablakok nélkül, amelyekben együtt él ember és állat. Gazdasági felszerelésük a fellahok legkevésbé sincs, azokat egy keze reprezentálja. A falu környékén csak a tengerparton kívül semmi vegetációt sem találunk. A falut több méter magas trágyadombok veszik körül, amelyek évszázadok alatt halmozódnak fel, és a fellah nem trágyázza földjét és nem is szórja a zsidó kolonisták vásárolják meg tőle. A fellah kenyere egy sár-
nyú durából készült lepény. A duravagvakat az asszonyok kövekkel zúzó-
össze. Állatállománya alig van és igen, akkor az egy szamar, egy szarvas és esetleg néhány csemevész. A fellah gyermekei félmeztelenül játszanak a kunyhók körül, majdnem mindig trachomás és sokan meg-
betegszenek a betegségtől. A fellahok a földet úgy kezelik, mint az állatot, a földművelés berendezésekről szó sincs, a föld igénybe sohase vesznek.

A zsidó kolóniák mellett virágzik az arab falvak

Ezzel szemben egész más képet mutat a zsidó kolóniák mellett virágzó arab falvak, amelyekben kőből épült és ablakokkal ellátott házak vannak, az állatokat istállóban tartják. Kutak vannak, amelyekből motorral huzzák a vizet. A falut fák, veteményes kertek és csinosok veszik körül és a lakosság nagy a kulturált ember benyomását kelti. A gyermekek ápoltabbak, az egészségügyi állapot sokkal jobb, mert a zsidó falvakban veszik a zsidó kolonizációs tanácsok segítségét. Az arab falvak primitív és fejletlen állapotát Smilansky a következő okokra vezeti vissza. A föld effendik kezében van koncentrált. Vannak effendik, akik több földet a dunam föld felett rendelkeznek, mint az arab földgazdálkodás, hanem a földterületeket többnyire olyan fellahoknak adják bérbe, akik nem rendelkeznek elég földdel. Természetesen ezek a primitív módon megművelt földek alig jövedelmeznek, valamint ez a fellah fokozatos eladósodást okoz, amelynek következtében az arab paraszti élet nem tud megmaradni és az arab parasztnak több földjüket kell eladni, mint amennyit meg tudnak művelni.

Miután gazdasági módszereik a legkezdetelegesebbek, a hozam nagyon gyöngye. Ezeknek az okoknak következménye, hogy a fellahot a nagy terhek agyonnyomják. Szó sem lehet arról, hogy munkájának hozamából gazdaságának javítására gondolhatna. Az effendik az állandó pénzügyi nehézségekkel küzdő fellahban nagyon jó kihasználható objektumot találnak. Nagyon sok faluban az évi kamat, a melyet a fellah az effenditől kapott kölcsönökért fizet, 50-100 százalékot tesz ki.

Smilansky a fellah existenciájának biztosítására és megjavítására csak egy módot lát és ez a mezőgazdaság intenzívvá tétele oly módon, hogy a földet öntözőművekkel látják el, trágyázzák és az egész eddigi gazdálkodási módszert megváltoztatják. Ehhez azonban nagy tőkére van szükség, amelyet eddigi adósságait a fellah fizetheti és gazdaságát a követelményeknek megfelelően átalakíthatja. Ezeket a tőkéket azonban hitelek útján megszerezni nem lehet. Az egyedüli megoldás az, hogy az arab föld-

jének egy részét eladva, megmaradt földjén, gazdaságát a kapott vételiár-
ból modernizálja. Ezt a tranzakciót azonban csak a zsidó bevándorlás és kolonizáció segítségével lehet végrehajtani, mert más bevándorló nem lesz hajlandó olyan árat fizetni a földért, amely sokszor az átlagos országos árat nagyon is meghaladja. Ha a fellah eladott földjéért csak a piaci árat kapja meg, akkor még annyija sem lesz, hogy régi adósságait kifizethesse, investálásra azonban még csak nem is gondolhat. Csupán a zsidó telepes, aki Palesztinában ősi földjét akarja visszaszerezni, hajlandó olyan árat fizetni, amelyek révén a fellah primitív gazdálkodásából kiemelhető és magának munkája révén emberi existenciát biztosíthat.

Smilansky ezen tanulmánya objektív cáfolata azoknak az állításoknak, amelyekkel az arabok a zsidó kolonizációt ellen az angol és a keresztény világ közvéleményét hangolni akarják...
(dr. sz. g.)

Tardieu a francia kamara általános meglepetésére dezavualta Chéron volt pénzügyminisztert

A megtakarított 13 milliárdból hét milliárdot költött el a Tardieu-rezsim

Páris, június 12. A kamara pénzügyi bizottságában a hadügyi bizottság több tagja azt követelte Reynaud pénzügyminisztertől, hogy a Chéron volt pénzügyminiszter által kreált 18 milliárdnyi tartalékalapot bocsássa a nemzetvédelmi program megvalósításához rendelkezésre. A miniszter ekkor általános meglepetésre kijelen-

tette, hogy a távozó Chéron annakidején tévesen informálta a közvéleményt és nem takarított meg 18, hanem csak 13 milliárdot. Ebből az összegből a Tardieu-kormány hétmilliárdot elköltött, úgy, hogy most csak 6 milliárd áll mindössze rendelkezésre.

A bizottság egyik tagja követelte a hétmilliárd hovatfordításáról az elszá-

molást. Reynaud csak annyit közölt, hogy az utóbbi négy hónapban sok hadianyagot vásárolt a kormány és az olasz határ mentén levő erődökre is elköltöttek egymilliárdot. Elhatározta a bizottság, hogy az elköltött tartalék ügyében pontos elszámolást kíván a kormánytól.

A mohamedánok is véres aktivitásba kezdtek Indiában

Egyre jobban terjed az indiai földadó megtagadási mozgalom

Északnyugat-Indiában a helyzet válságos

London, június 12. A Press Association bombayi jelentése közli, hogy Surat kerületben egyre jobban terjed a földadó megtagadási mozgalom. A tartományi kormányzás rendeletet eszközölt ki az alkirálynál, melynek értelmében az igen elszaporodott agitátorok ellen büntető eljárást indítanak. Lahoreból jelentik, hogy két közeli községben forradalmi zavargások törtek ki. Nagyszámu karhatalom érkezett pan-

célos gépkocsikon a zavargási területre s megkezdtek a rendszelést. A községek felett angol hadirepülőgépek cirkálnak.

India északnyugati részében a helyzet továbbra is válságos. Peshavarban állandóan hallszik az angol hadirepülőgépek bombavetése. A lázadó törzsek veszteségei napról-napra jelentősebbek. A Daily News jelenti Calcuttaból,

hogy Pandszlában a mohamedánok zavar-
gást inscenáltak s ennek során a kevésszámu karhatalmat a városból kiverték. A karhatalom később ellentámadást vezetett a város ellen s újra birtokba vette. A mohamedánok nagy tömegei ellen kénytelenek voltak több sortűzet leadni. Számos életveszélyes sebesülés történt. Százötven embert letartóztattak. A városban kihirdették az ostromállapotot.

„Elmult a vetés ideje és az orosz föld bevetetlen maradt!”

Beszélgetés Miljukovval Leninről, Stalinról és Oroszországról

Genf, június 12. Nikolajevics Miljukov, aki most a genfi Hotel Riche-
montban lakik, még mindig szeret politizálni és ami rendkívül érdekes — állandóan figyelemmel kíséri az oroszországi eseményeket. Miljukov mindig a régi idők visszaidézésén kezd:

— Ugy adtam át Leninnek a hatalmat, — mondja — hogy még csak nem is találkoztam Oroszország hírhedt vörös mindenhatójával. De régebben ismertem már Lenint Londonból és nem akartam vele találkozni. Első és utolsó londoni találkozásunkkor nem éreztem, hogy az orosz történelm leendő hőisével állok szemközt, sőt ma is meggyőződésem, hogy Leninnek tulzott fontosságot tulajdonít a közvélemény. Ez a fontosság a történelmi ítélszék perspektívájából fog kellő értékére leredukálódni. Mindenesetre óvatos doktrínér elme, konstruktív tehetség is volt, főerőssége azonban

abban rejlett, hogy bámulatos könnyedséggel tudott játszani az emberekkel és hogy vissza tudott vonulni, a mikor kellett.

Látszik Miljukovon, hogy örökké engesztelhetetlen ellenfele maradt Leninnek.

— A vörös cárt csak a háborútól való iszonyódás dobta előtérbe.

Kis elrészekenül vegyül a hangjába:

— Csak mi tudjuk: akik a cári és bolsevik rezsim között kormányoztuk az oroszok birodalmának hajóját, hogy mit vettünk hazánk a világégés következtében. Frontjaink egymillió orosz vértét el s a katonaság semmiképpen sem akart tovább harcolni. Lenin békét ígért, azonnali különbékét! A hadseregben a demoralizáció lett urra, ez volt tehát az első kedvező körülmény, amely a vörös cárt a hatalom felé so-

dorta. A paraszt földre vágyott — Lenin tehát földet ígért. Mi is át voltunk hatva a földreform szükségességétől, de mindezt alkotmányos parlament és földreform útján akartuk keresztülvinni.

Milyen legyen a modern irodaüzem?

Megmutatja Raith Tivadar!

Az irodaüzem racionalizálása

című két kötetes könyve.

Ara 391 lej

az UJ KELET könyvtárában

Vásznak a sálak szövegek.

elyeknek...
vessük finom és...
vezetük kényes...
szorosan enyhe...
szista Lux ol-...
ba mosva uira...
szá kapják ere-...
ti puháságukat...
fényüket és...
pen a tekintet-...
n a Luxot nem...
tolja semmi.

ERS LIMITED
GHT, ANGLIA

kén-tanáccsal együt-
slat fölött nagy vita...
ben Kaszner Rezső,
Dr. Péterfy Endre,
Föld Sándor és Fried-
zt, majd Giszkalay
szerzője és előadója
egyzésekre. Az első
több módosítás tör-
afust az állandó vá-
rányban leszavazta.
talos javaslat kisebb-
ben került a plénum
álláspontját Péterfy
gyhatású, lendületes
za az ellen, hogy a
mereti kényszerít al-
szkalay az egységre
a javaslat megsza-
41:24 arányban meg-
záz sorsát a kérdé-
a-lányoknak a hiva-
letti állásfoglalása
nek és a komoly Ba-
szavazataival szem-

kének a szavazás
kivonultak a kon-
előzőleg az állandó
nyilatkozatot olvas-
maguktól a felelős-
ényekért.

Az új tisztikar

iksa körzeti javasla-
konferencia az elő-
aki a történetek után
az előadói tisztet.
uton Ritter Ernő
zó delegátusok dek-
Tihanyi szólalt fel,
plénuma előtt kije-
maga részéről min-
ni, hogy az ellenzék-
kal közös plattform-
Az Aviva javaslata
ták az új tisztikart.
rjai lettek: Tihanyi
Hirsch Simon ros-
yes ros slisi.
su komersz volt az
en, majd másnap az
ndult az alduai ki-
(f. m.)

at egy autót és uta-
tlenségig összezulta.
A Köln melletti
egy sorompó nél-
nál a személyvonat
ött. A vonat a dara-
romjainak egy részét
er távolságra magá-
ását a felismerhet-
olt tagokkal emelték
alól.

Péntek, 1930 június 13.

HIREK

Reger, Beethoven és D. zsepek. 21: Enekesjáték. Hangjátékok hangos.

20.15: Rádiózenekar. Hangverseny. Busoni. 21: Derüs operazene. Rádiózenekar. Szoprán.

20: Szimfónikus hangverseny. Glazunov. 19.30: Szlav zene. 22.40.

20: Szimfónikus hangverseny. Beethoven. 20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene. 20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

20.30: Szimfónikus hangverseny. Raff. 20.15: Vigoperaszereplők. Könyvü zene.

Egy dussgazdag prágai magánzófeleségét megfojtva találták lakásán

Egy elegáns 45 éves férfit gyanúsítanak a gyilkossággal. Alighanem szerelmi tragédia van a háttérben

Prága, június 12. Burger gazdag prágai magánzó ma délben lakásán feleségét holtan találta. A halotti szemle megállapította, hogy az asszonyt megfojtották. Eleinte arra kellett gondolni, hogy rablógyilkosság történt, mert a házaspár pazarul berendezett lakása több millió cseh korona értékű műtárgyakkal és régiségekkel van tele, de megállapítást nyert, hogy az érték-

tárgyakból semmi sem hiányzik. A lakás kijáratainak zárai sértetlenek s így nem lehet szó erőszakos behatolásról. A kihallgatott tanúk szerint a délelőtti órákban elegáns, 45 év körüli férfi hagyta el a legnagyobb nyugodtsággal a lakást, akit azelőtt még soha nem láttak a házbeliek. A titokzatos gyilkosság ügyében a nyomozás nagy apparátussal folyik.

Sharkey és Schmeling boxbajnokok mérkőzésére százezzrel tódulnak az érdeklődők Newyorkba

Newyork, június 12. A reggeli lapok nagy cikkeket foglalkoznak a két boxbajnok: Sharkey és Schmeling ma éjszakai nagy mérkőzésével. A lapok megállapítják, hogy a több, mint 70 ezer főnyi közönségnek elsőrangú sporteseményben lesz része.

Sharkey a mai mérkőzés élete legfontosabb küzdelmének tartja.

Schmeling tartózkodott a küzdelem kimenetelének jóslásától s csak azt a reményt juttatta kifejezésre, hogy nem amerikai származása ellenére remélhetőleg egyenlő esélyekkel indul a küzdelemben.

Newyorkba vonatok és gépkocsik

százaival hozták a vidéki érdeklődőket. A chicagói expressz Newyorkba érkezésénél letartóztatták Capone bandájának kilenc állig felfegyverzett emberét, akik szintén a boxmérkőzésre érkeztek. A gonosztevők podgyászának átvizsgálásakor hatvanezer dollárt találtak.

Berlin, június 12. Schmeling és Sharkey newyorki boxmeccsét a rádió is közvetíteni fogja. Az összes német állomások meghosszabbítják zenés programjukat középeurópai idejű éjjel három óráig, amikor a mérkőzés közvetítését átveszik az amerikai rádiótól.

Jiddis színészek Erdélyben. A közeli napokban Erdélybe érkezik Jacob Shejkovits jiddis színtársulata. Az operette-társulat most Dornavatrán játszik, innen Besztercére jönnek, majd Kolozsvárra és a többi erdélyi városokba. A társulat igen jó erőkből áll és a legjobb operette-műsor felett rendelkezik.

Halálosvégű rablótámadás egy prágai ékszerész ellen. Prágából jelentik: Egy ékszerész ma reggel üzlete előtt rablótámadás érte. Ismeretlen támadó többször fejbe ütötte és elrabolta 150 ezer cseh korona készpénzét. A rabló elmenekült. Az ékszerész kórházba szállítás közben meghalt.

Diákok tüntelése miatt bezárták a bécsi kereskedelmi főiskolát. Bécsből jelentik: Az ottani kereskedelmi főiskola diákjai már napok óta tüntetnek. A diákság két részre oszlott. Az egyik részük az ébredő fascista alakulatok híve, a másik pedig a szociáldemokrata párttal rokonszenvez. A helyzet annyira kiéleződött, hogy a kereskedelmi főiskolát bezárták. A fascista érzelmi diákság többször fölvonulást akart rendezni, de a rendőrség mindannyiszor feloszlatta a menetet.

A tábla elutasította a kolozsvári villamosművek kommercializálása ellen beadott felebbezést. A kolozsvári ítélőtábla kebelében működő közigazgatási bíróság tegnap tárgyalta a román blokk részéről a villamosművek kommercializálása ellen beadott közigazgatási panasz ügyét. A román blokk nyolc pontban tárta fel az alaki és az anyagi kifogásokat, amelyekben rámutatott a kommercializálást jóváhagyó királyi dekretum, valamint a kommercializálási szerződés szabálytalanságaira. A román blokkot dr. Dunea Jenő, dr. Fráncu Amos, dr. Pop Valér és dr. Vasiliu kolozsvári ügyvédek képviselték. Az Egeresi Köszvény Rt., az Elektrobél és Kolozsvár város képviselőiben dr. Pop Dénes, a belügyminisztérium képviselőiben pedig Dunareanu ügyvédek jelentek meg a tárgyaláson. A román blokk jogi képviselői hosszasan fejtegették a villamos üzemek kommercializálásának szabálytalanságát és megkötött szerződés szabálytalanságát és rámutattak arra, hogy a szerződés a városra nézve is kedvezőtlen. Az Elektrobél, az Egeresi Köszvény Rt., a város és a belügyminisztérium képviselői ezzel szemben rávilágítottak arra, hogy a kommercializálás és a szerződés az új közigazgatási törvény jegyében történt meg és így minden tekintetben szabályos. A tábla ítéletében elutasította a román blokk felebbezését, mert csak a városi tanácsnak áll jogában felebbezést benyújtani, viszont a polgárság csak közigazgatási uton fordulhat a belügyminisztériumhoz jogorvoslásért.

leikről a mohára, melynek bársonyán egykor oly boldogan járkált.

Aki ismerte nemese lelkét, megilletődött fájdalommal adom hírel: Smilovits Zélig fakereskedő, 75 éves korában e hó másodikán Marosvásárhelyen elhunyt.

Grandi látogatása Pilsudszki marsallnál. Varsóból jelentik: Grandi olasz külügyminiszter látogatást tett Pilsudszki marsallnál. Este a varsói olasz követségen bankett volt Grandi tiszteletére, amelyen a lengyel kormány több tagja és diplomaták vettek részt.

Százmillió dollár jut Németországnak a nemzetközi jóvátételi köleséből. Párisból jelentik: A német birodalom 5 és fél százalékos nemzetközi köleséből 100 millió dollár jut Németországnak, a többi a hitelező államoknak. A kvóta megoszlása a következő: Franciaország 132 millió 215 ezer, Anglia 50 millió, Olaszország 13 millió 105 ezer, Japán 2 millió 60 ezer, Belgium 1 millió 872 ezer és Portugália 748 ezer dollárt kapnak.

Bizalmat szavaztak a belga kormányra. Brüsszelből jelentik: Az örökségi adójavaslat vitájának befejezte előtt a belga kormány a kamarában felvetette a bizalmi kérdést s így sikerült a már egyszer elvetett javaslatot mégis elfogadtatni. A kormányjavaslat mellett 94, ellene 76 szavazatot adtak le. Három képviselő tartózkodott a szavazásban való résztvételtől.

Megkezdtek a magyar-cseh kereskedelmi szerződés revíziójára vonatkozó tárgyalásokat. Prágából jelentik: A magyar-cseh kereskedelmi szerződés revíziójának letárgyalására hivatott delegációk megkezdik munkájukat, miután a magyar bizottság tegnap megérkezett a cseh fővárosba. A lapok szerint a tárgyalásokon nagy nehézségeket fog okozni a cseh gabona és lisztvám-törvény.

Csak a papucs olyan kényelmes, mint a gummitalpu Doreo vászoncipő, amely forró napokon a legkellemebb viselet. Ügyeljünk a védjegyre!

A német nemzeti szocialisták nem viselhetnek többé egyenruhát. Berlinből jelentik: A porosz belügyminisztérium közzétette az értesítést az összes rendőrségeket, hogy Poroszország egész területére eltiltotta a nemzeti szocialista párt egyenruháinak viselését. A rendelet értelmében a rendőrségeknek mindenütt a legnagyobb eréllyel kell eljárni a tilalom ellen vétőkkel szemben. Müncheni jelentés szerint a bajor nemzeti szocialisták tiltakozni akartak a bajor belügyminiszter rendelkezése ellen. A rendőrség azonban nem engedélyezte a gyűlést. A nemzeti szocialisták hívei ket nyilvánosan engedetlenségre akarták felhívni a rendelkezések ellen.

Fenyők szerelmesének halálára

Az alábbi poétikus nekrológot Szini Lajos, az ismert széki író küldte be az Új Keletnek.

Fehér lepellel beborított ágyánál áll. A magára emelt párnákon feje. Jobb kezét a mellére, bal kezét a mellére, mint ha ott pihenne még a lepel alatt. A szomszéd szobából felhangzik időnként egy-egy csukló zokogás, a szívét a családtagok valamelyikének ajakán. Könyveborult szemmel nézem merőn ágyát, melyen utolsóit lehelte a fenyők szerelmese.

Vasárnap akart meghalni. Meg akar kimélni hozzátartozóit a négyhetes kórház tartásából. Úgy rendeltette, hogy hétfőn, egész esteben babcsának tartott napján nyissa örök álomra jószágos szemét.

Harmán év előtt tekintetem fel először bibliai másra arca. Borszékfűrészt, napfürösztötte fenyők szegte, pillanattal teli sötény árnyán. Neki hajtottam karikámmal és sörényem megijedtem, hogy mi következik.

Mosolygó bácsi veregette meg arcom s vidáman szólt: Nagyon nőj ösém! Gyorsan pergő évek érlelték mind jószágosra lelkét, mely övének és emeltársainak szeretetétől csorduló kezeihez vált hasonlónak.

Hátrahagyott írásai között füzetet láttam. Ez az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

És az igazi vagyonom, amit a másokra magammal viszek. Alább ezt írta öreges, cikk-cakos betűvel red: A másik a meneküléskor elveszett. 1883 óta jegyeztem. A füzetben azokat az összegeket jegyeztem fel, amelyeket jótékony célokra fordítottam. Az egész nagy summa. Összeírtam a megmaradtakat is.

Hevesi Piroska növendékeinek hangversenye nem 17-én, hanem 19-én, csütörtökön este fél kilenc órakor lesz a kath. gimnázium dísztermében megtartva. Programok Királynál kaphatók.

Meleg idő várható. Budapestről jelentik: Időprognózis: túlnyomóan derült és igen meleg időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 28° Celsius.

Orisi méreteiben nő a német munkanélküliség. Berlinből jelentik: Hivatalos kimutatás szerint Németországban a munkanélküliek száma 2.637.000. Az elmúlt esztendő május végén 1.290.000-rel kevesebb volt, tehát körülbelül százszázalékkal emelkedett az állástalanok hadserege egy esztendő alatt.

Forgalmas utcán raboltak el Lipcseben tizenöt ezer márkát. Lipcseből jelentik: Egy iparvállalat pénzeszedőjét forgalmas mellékutcában tegnap délben két revolveres rabló támadta meg és elrabolta tőle 15 ezer márkát tartalmazó akta táskáját. A rablók zsákmányukkal kerekét oldották.

Német szerző cseh tárgyú darabját adta elő a prágai Nemzeti Színház. Prágából jelentik: Masaryk elnök 80 éves születése alkalmából a cseh Nemzeti Színház kellemetlen helyzetbe került. Kénytelen volt a „Lincoln Abraham” című angol drámát színrehozni, mivel nem állott a színház rendelkezésére egy megfelelő cseh dráma. Hogy ez a jövőben elő ne fordulhasson, arról gondoskodott — egy német író, a Bohémia főszerkesztője, dr. Georg Mannheimer, aki „Masaryk Genfben” címen egyfelvonásos írt. A cseh lapok ezzel kapcsolatosan bizonyos szomorúsággal állapítják meg, hogy egy ilyen darabot német embernek kellett megírni. Érdekes, hogy Mannheimer nem az első író, aki cseh nacionalista művet alkot. A cseh légionistákat dicsőítő drámát „A legionista anyját” is német író írta: Ehrenfelds prágai egyetemi tanár. Azonkívül még vagy 50 német író alkotott értékes, a cseh nacionalizmust szolgáló irodalmi művet.

Avigdor Hameiry Lugoson. Avigdor Hameiry, a nagy héber költő folyó hó 14-én, szombaton a lugosi zsidóság vendége lesz. Hameiry szombat este nagyszabású előadást tart, amely iránt városszerte hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

A nemzetközi munkaügyi értekezlet albizottságokat alakít. Genfből jelentik: A nemzetközi munkaügyi értekezlet mai ülésén albizottságokat alakítottak a bányai munkaidő megállapítására és a gyarmatokon végzett munka feltételeinek szabályozására. Az albizottságok holnap megkezdik munkásságukat.

Afriai gyümölcsexport társaságot létesítettek Hamburgban. Hamburgból jelentik: „Afrikanische Frucht-Compagnie Aktiengesellschaft” néven négy millió márka alaptőkével új részvénytársaság létesült abból a célból, hogy Afrikából gyümölcsöket hozzanak Németországba, azokat itt feldolgozzák és értékesítsék. A részvénytársaság programjába vette nemcsak a gyümölcsnek, hanem egyéb tropikus készítményeknek főleg háziipari cikkeknek értékesítését. Később a részvénytársaság valószínűleg üzletkörét ki fogja bővíteni hajózási cikkeket, hajókat, nagyobb csónakokat és motorosok gyártására, amiket Afrikába fog szállítani.

Dr. Kraftt-Ebing

világhírű könyve

Psychopathia sexualis

különös tekintettel a rendellenes nemi érzésre

Minden orvosnak, jogásznak, pedagógusnak, szülőnek el kell olvasni ezt a könyvet, de minden művelt embernek is, aki be akar pillantani az emberi lélek megtévedt ösztöneinek titkaiba. — A 400 oldalas könyv leszállított ára 163.— lei (és portó)

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

SPORT

Junius 15.-én a magán-tenyészők részére lesz lóverseny Alsózsukon

Az alsózsuki lóversenypályán folyó május 15.-én, hosszú idő óta először rendeznek versenyt magántenyészők számára is. E verseny a bonchidai állami ménesei versenyével kapcsolatban lesz megtartva.

A magántenyészők számára — hangsúlyozzuk — először kiírt verseny feltételei annyira könnyűek és kedvezőök, hogy az azon való részvétel semmi különös nehézségbe nem ütközik egyetlen lótenyésztő számára sem.

A versenyt 5500 méteres távon tartják ügetésben (trap). A táv rövid és könnyű, tehát különös tréningre nincs szükség.

Résztvehetnek parasztszekér elé fogott egyes vagy kettes fogatok (kanca és herétek). Minél nagyobb számú résztvevő biztosítására az Erdélyi Lótenyésztő Társaság (Societatea Transilvania pentru incurajarea creșterii calului, rövidítve: STIC), csábitóan magas díjakat tűzött ki és pedig: I. díj 3000 lej, II. díj 1500 lej, III. díj 1000 lej, IV. díj 500 lej, továbbá valamennyi résztvevő, aki a fenti távot 25 percen belül befutja, 150—100 lejes pénzjutalomban részesül.

Nevezések legkésőbb a helyszínen történnek a verseny napján 14 óráig. (Előzetesen írásban is lehet jelentkezni egyszerű levél útján a bonchidai ménés igazgatóságánál (Directia Hergheliei Bontida). Nevezési díj nincs.

Legújabb sportesemények

Lucian Popescu boxoló nyerte meg Európa légsúlyu profi boxbajnokságát

Bucuresti-Bukarest, június 12. A román boxsport az utóbbi időben rohamos fellendülésnek indult és ma joggal mondhatjuk, hogy figyelemre méltó szerepet játszik európai viszonylatokban is. A román boxsport magas ivre lendülő fejlődésének kiemelkedő eseménye, hogy Európa légsúlyu profi-bajnokságát Lucian Popescu bukaresti versenyző nyerte meg, aki a román fővárosban megtartott tíz menetes döntőben pontozással legyőzte a francia Vid Oliva-t. A győztes román boxoló 100 ezer lejes díjazásban részesült, ezenkívül pedig számos értéktárgyat is kapott. Lucian Popescu rövidesen a világbajnoki küzdelmekben is részt fog venni.

Dr. Lupu vereséget szenvedett Boteztól a nemzetközi tennisebajnokságban

A vegyes párost Golesecu-Pouliet-pár nyerte meg

Bucuresti-Bukarest, június 12. Az országos nemzetközi tennisebajnokságok lebonyolítását nagymértékben nehezíti meg a kedvezőtlen időjárás s emiatt lassu tempóban haladnak a küzdelmek a döntők felé. Mig az egyes számokban már befejezték a küzdelmet, addig a többi versenyszámokban még javában folynak az előmérkőzések.

A bukaresti nemzetközi tennisebajnokság egyik szenzációs meglepetése, hogy dr. Lupu, a férfi egyes középdöntőjében vereséget szenvedett Boteztól. A küzdelmekből kiemelkedik a jugoszláv tennisezők játéka. Különösen Schaffer, a jugoszláv bajnok kitűnő szereplése kelti fel a résztvevők érdeklődését és őt tartják a bajnokság legjogosabb favoritjának. Mellette kétségtelenül feltűnő játékteljesítményeket nyújt és szépen halad előre Balás, a jugoszláv exbajnok is.

A harmadik forduló eredményei a következők: Balás—Kirchmayr Budapest 6:0, 6:3, Hamburger—Grossmann Bécs 6:2, 7:5, Bunea—Rosetti

6:4, 6:1, Lupu—Stancescu 6:3, 6:2, Seifeld Bécs—Cantacuzino 4:6, 6:4, 8:6, Schaffer—R. Roman 6:0, 6:1, Pouliet—Gruder 6:1, 6:3.

Középdöntők: Pouliet—Bunea 6:1, 6:2, Botez—Lupu 7:5, 3:6, 6:3, Schaffer—Seifeld 6:0, 6:1, Balás—Hamburger 7:5, 6:4.

A női egyes elődöntőbe Gönczné Baitrock Ica, Schlosserné, Korotvickáné és Zizovits Lenke kerültek.

A férfi páros harmadik fordulója: Kirchmayr, Balás—Cantacuzino, Bunea 6:3, 6:3, Lupu, Roman—Schaffer, Herék 6:1, 6:3, Pouliet, Seifeld—Rosetti, Botez 7:5, 5:7, 7:5, Hamburger, Stancescu—Grossmann, Seifeld

2:6, 9:7, 6:2. Lupu, Roman—Kirchmayr, Balás 6:0, 6:3, 7:5 (elődöntő).

Női páros. Caracostea, Schlosserné—Korotvickáné, Fülöppné 6:2, 7:9, 6:1, Zizovits, Gönczné—Romano, Golesecu 6:1, 6:2.

Vegyes páros. Bajnok a Golesecu—Pouliet-pár mely a döntőben 6:3, 6:1-re verte a Gönczné, Balás kettőst. Elődöntők: Golesecu, Pouliet—Caracostea, Botez 6:3, 7:5, Gönczné, Balás—Zizovits, Kirchmayr 6:3, 6:3.

Romania 1930. évi rugby-bajnokságát a bukaresti St. Roman csapata nyerte meg, mely a döntőben 19:9-re verte a Tennis Club Roman csapatát.

KÖZGAZDASÁG

A Morgan amerikai tőkecsoport romániai vállalatai

A minisztertanács döntése a telefonkoncesszióról. A mezőgazdasági hitelintézet kérdése megoldást nyer

Bucuresti-Bukarest, június 12. Most került nyilvánosságra a minisztertanács határozata, amely szerint a telefonkoncesszió kérdését végleg eldöntötte. Az ajánlatok közül a Morgan amerikai tőkekonzorciumhoz tartozó Standard Electric amerikai telefontröszt feltevéit találta legelőnyösebbnek és eme tröszt ajánlata mellett foglalt állást. A Standard Electric 4 milliárd lejes kölcsönt ad a Mezőgazdasági Hitelintézet megalapításához, amellyel a válságba jutott mezőgazdaság kiszámíthatatlan előnyökhöz juthat és a súlyos krízist sikerül enyhíteni. Gazdasági körökben úgy ítélik meg a Morgan-csoport romániai terjeszkedését, hogy ezáltal si-

kerül megoldani az ország legégetőbb problémáját: a mezőgazdasági hitel kérdését.

Romániára nézve óriási értéket jelent az, hogy végre sikerült az amerikai Morgan-trösztöt az ország gazdasági vérkeringésébe bekapcsolni, mert ez a nemzetközileg hatalmasnak ismert tőkecsoport a jövőben erkölcsi és anyagi érdekeinek fogja érezni a romániai gazdaság megerősítését. Mostanig nagyon érezte az ország eme kapcsolatok hiányát és emiatt mérhetetlen károkat szenvedett, de a jövőben bizonyára nagyobb felkészültséggel bírja leküzdeni a világ összes államaira nehezedő gazdasági terheket.

1922. óta 1400 százalékkal emelték a mezőgazdasági ipar adóját

A cséplőgép- és kazántulajdonosok azzal fenyegetőznek, ha nem rendezik adójukat en bloc visszaadják iparengedélyeiket

Timisoara Temesvár, június 12. Az Uj Kelet tudósítójától. A gazdasági helyzet napról napra rosszabbodik az egész országban s ma talán nincs is olyan iparág, vagy kereskedelmi szakma, amely nem állana ennek a ma még beíráhatatlan tragikus következményű gazdasági káosznak a hatása alatt. Meg kell állapítsuk, hogy eddigelé még a legjobb helyzetben maga a mezőgazdaság és a mezőgazdasági ipar volt. Sajnos, a tavaly óta itt is rosszra fordult az idő s annak következtében, hogy a buza tavalyi árából több mint 50 százalékat veszített a mezőgazdaság, illetőleg a mezőgazdasági ipar is a szó szoros értelmében a tönk szélére jutott.

Erre az itt felvázolt helyzetre mi sem mutat rá fájóbban, mint a mezőgazdasági ipar reprezentánsai által a múlt napokban megtartott temesvári nagygyűlésének hozott rezolúciói, illetőleg az a memorandum, amelyet a napokban felterjesztettek az illetékes minisztériumnak s amelyben részletesen rámutattak az érdekelték azokra az anomáliákra, amelyek alapjában rendítik meg a mezőgazdasági ipart, tehát a cséplőgép-tulajdonosokat és traktorosokat. A szóban forgó memorandum csakis az adóügyvel foglalkozik s ezeket az adósérelmeket három kategóriába osztályozza.

Igy elsősorban az állami adóról van szó. Itt konkrét formában megállapítást nyer, hogy 1922-ben egy közepes felszerelésű cséplőgép évi állami adója 1800-2400 lej volt, illetőleg az adóalany adóját hozzávetőlegesen 20 ezer lej évi tisztajövedelem után állapították meg. Vagyis, hogy tisztább képet alkothassunk magunknak, ez a fenti adózási forma megfelelt 3 métermáza búzának s így ebben az 1922-es évben valamennyi kazántulajdonos adóztatásának fedezésére 31.800 g. búzának az értékét kellett lefizessék, ami aztán azt jelenti, hogy valójában a mezőgazdasági ipar 5300 hold terményének megfelelő értékét fizette adóban. Ezzel szemben az 1922 óta történt állandó adóemelés eredményeként ma odáig jutottunk, hogy a szóbanforgó iparág az 5300 hold termény helyett kerek 73 ezer hold búzájának az értékével tudja fedezni adóját. Vagyis nyolc év leforgása alatt a föld, illetőleg a buza értékét véve alapul 1400 szá-

zalékkal emelkedett az adó.

A második kategóriában a községi illetékekről van szó. A törvény megállapítja, hogy a községi illetékek nem haladhatják túl az egyenes állami adó 16 százalékát s ennek dacára is nem egyszerűen történik meg, hogy egyes helyeken — s itt a memorandum több konkrétumot sorol fel — a községi adó tulajdonképpen nagyobb mint az állami adó. A harmadik kategóriában aztán szóba kerül a betegesgelyező pénztár ügye. Se szeri se száma az itt felsorolt sérelmeknek s azoknak az ugynevezett „jóhiszemű” hatósági tevédségeknek, amelyek következtében a mezőgazdasági ipar milliókat veszít s a szoros értelemben elvérzik az adózás és az egyéb kirovandó taxák frontján.

Ez a memorandum tehát hű tükörképét adja az agrár Románia egykor legvirágzóbb iparának a teljes pusztulásról. A memorandum egyébként is azzal zárja be sérelmeinek felsorolását, hogy többször is kiemeli azt a szomorú tényt, hogy amennyiben a pénzügyminisztérium valamilyen változást nem eszközöl érdekükben a legközelebbi hónapig, a cséplésig valamennyien en bloc a pénzügyigazgatóságnak, illetőleg a kincstár rendelkezésére bocsátják iparengedélyeiket.

Megkötötték az amerikai török szerződést. Angorából jelentik: Egy amerikai pénzcsoport néhány hét óta Angorában tárgyal a török kormány megbízottjaival a gyufamonopólium ügyében. A tárgyalások során megállapodtak abban, hogy Törökország területén két gyufagyárat állítanak fel az amerikaiak költségén. A szerződést legközelebb aláírják.

Juliusban kibocsátják a magyar államkölcsönt. Budapestről jelentik: Baik Péter volt cári pénzügyminiszter, aki jelenleg az Angol Bank élén áll, pénteken megérkezett Budapestre. A volt pénzügyminiszter nyilatkozatot adott a sajtónak és kijelentette, hogy a magyar kölcsön hamarosan kibocsátásra kerülhet. A külföldi csupán a hágai és párisi egyezményeket ratifikálását várta és júliusban már megtörténhet a magyar államkölcsön kibocsátása.

A clevelandi jegybank is leszállította a kamatlábát. Newyorkból jelentik: A clevelandi Federal Reserve Bank csökkentette a kamatlábát leszállította a bankok akciójához és szintén leszállította a kamatlábát négyről három és fél százalékra. Most már mindössze kilenc százalékban tartotta meg a 4 százalékos kamatlábát. Newyork továbbra is vezeti a barom százalékos kamattételével.

A világ legnagyobb bankja. Newyorkból jelentik: Most építették föl a Wall streeten a világ legnagyobb bankjának rövid 377 nap alatt. A bank épületét hetvenegy emeletnyi és magába foglalja az Internationale Acceptance Bank a Manhattan Bank és még sok nagy bank helyiséget. Az épületben elhelyezett bankok 940 millió dollár alapítvány képviselnek. A bank palotája Newyork legújabb látványossága.

Hetvenöt százalékkal akarják valószínűsíteni a háború előtti államadóságot. Párisból jelentik: Ma megkezdődött a új konferencia a háború előtti osztrák magyar államadósági címletek bevezetése, illetve valorizálása kérdésében. Mint ismeretes, ez ügyben márciusban megszakadtak a tárgyalások, miután olyan egyezményt akartak Bécsben létrehozni, amely kötelezővé teszi, hogy a címleteket 1950-ig 75 százalékban valorizálják. Ez séremses lett volna első sorban Magyarországra, de nem járult hozzá Olaszország, a kisantant, valamint Ausztria sem. A mostani konferencia izgalmas lefolyású lesz, mert a kisantant államok semmi esetre sem fogják hozzájárulni a 75 százalékos valorizáláshoz.

A magyar dohánymonopóliumot egy holland társaság veszi kezelésbe. Amsterdamból jelentik: Hír szerint a Batávi Dohányár Társulat és a magyar kormány között megállapodás történt. Eszerint a holland társulat megveszi a magyar dohánymonopóliumot. A tárgyalások már annyira előrehaladtak, hogy az amsterdami társulat gyűlése igazgatója Budapestre utazott a megállapodás aláírása céljából.

Csehszlovákia határozatot léptetett életbe néhány romániai kerület szarvasmarhaexportjára. Prágából jelentik: A csehszlovák földművelésügyi miniszter néhány romániai kerületben fölépelt allattörvény miatt határozatot rendelt el. Sem behozni, sem Csehszlovákia területén átvenni az illető kerületekben szarvasmarhát nem szabad. A határozat tartama néhány hét.

A huszadik század házaséletének válsága

Gr. Herman Keyserling

Könyv a házasságról

Biztos útmutató mindenki számára a házasság mai válságában

MUTATÓ A TARTALOMBÓL: A házasság keletkezése A házasság, házasság és proletarizálás. Polgári házasság (Jakob Wassermann). A jövő házassága. A házasság, mint közösségi feladat. A szerelem mint művészet A házasság mint bilincs. Házasság és önfeláldás. A házasság mint szén szén stb. stb. A hatalmas 400 nagy oldalas mű rendkívül olcsó ára 109.— fel és portóval

Kapható az UJ KELET könyvosztályán

Apróhirdetések

BEVEZETETT helyi képviselőket kerestek közszükségleti cikk nagyban eladására. — Öninformációs ajánlatokat kér Jónás Testvérek Satu-Mare.

HÁROM középosztályt végzett úri fiú tanulónak felvételt. Sole bélyeggyár Str. Jorga 2.

TELJESEN különbejáratu, szép, nagy uccai szoba a belvárosban fűdőszoba és zongorahaszánnal is kiadó. Cim a kiadóban.

MAKULATURA papír 5 kg.-ként is eladó az Uj Kelet kiadóban

XMI ÉVF. Cluj-Kolozs június 15 5690 ÉV -

Az Uj Kelet az es és bánati zsidó napil Cikkünk utánn forrás megjelölés m Kéziratokat nem és megőrzésükre

A más

hogya a rég

Dr. Fis

Bucuresti-Bukarest Kelet tudósítójától. A román boxsport az utóbbi időben rohamos fellendülésnek indult és ma joggal mondhatjuk, hogy figyelemre méltó szerepet játszik európai viszonylatokban is. A román boxsport magas ivre lendülő fejlődésének kiemelkedő eseménye, hogy Európa légsúlyu profi-bajnokságát Lucian Popescu bukaresti versenyző nyerte meg, aki a román fővárosban megtartott tíz menetes döntőben pontozással legyőzte a francia Vid Oliva-t. A győztes román boxoló 100 ezer lejes díjazásban részesült, ezenkívül pedig számos értéktárgyat is kapott. Lucian Popescu rövidesen a világbajnoki küzdelmekben is részt fog venni.

A királyt érthetetlen munkája, mert a fogva ugrszólvánban volt. A politikai tárgyalásai nélkül elnyultak. Munka egy hosszú és izgalmas repülőutazásban is kimerőbb fizikumú

Bucuresti-Bukarest. A román boxsport az utóbbi időben rohamos fellendülésnek indult és ma joggal mondhatjuk, hogy figyelemre méltó szerepet játszik európai viszonylatokban is. A román boxsport magas ivre lendülő fejlődésének kiemelkedő eseménye, hogy Európa légsúlyu profi-bajnokságát Lucian Popescu bukaresti versenyző nyerte meg, aki a román fővárosban megtartott tíz menetes döntőben pontozással legyőzte a francia Vid Oliva-t. A győztes román boxoló 100 ezer lejes díjazásban részesült, ezenkívül pedig számos értéktárgyat is kapott. Lucian Popescu rövidesen a világbajnoki küzdelmekben is részt fog venni.

A gyűlés megalakította a miniszterelnököt és felváltotta a régi miniszterelnököt. (Hatalmas tapsok után a parlament 31-ig való megválasztását, majd tartóját:

Rendkívüli ülést tartott a miniszterelnök és a miniszterek. A gyűlés megalakította a miniszterelnököt és felváltotta a régi miniszterelnököt. (Hatalmas tapsok után a parlament 31-ig való megválasztását, majd tartóját: